

Aplec de la Mare de Déu de Joncadella

Sant Joan de Vilatorrada

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sant Martí de Torruella
Emplaçament Santuari de la Mare de Déu de Joncadella

Coordenades:

Latitud: 41.76605
Longitud: 1.79493
UTM Est (X): 399833
UTM Nord (Y): 4624503

Classificació

Número de fitxa 08218-36
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Cova de Joncadella](#)

[Santuari i hospederia de Joncadella](#)

Autoria de la fitxa Arqueociència S.C. SL (Raquel Valdenebro)

Data de registre de la fitxa: dt., 13/03/2001 - 01:00

Descripció

L'aplec de la Mare de Déu de Joncadella es celebra de forma tradicional el dia de la Mare de Déu d'Agost - 15 d'Agost-. La programació i els actes solen repetir-se amb poques variacions des de principis de segle en que es conserven els primer programes d'aplecs. La jornada començava, el 1903, amb una missa solemne en honor a la Mare de Déu. Al final de la missa solen ser cantats els goigs. A continuació es celebrava una processó pels voltants del santuari i després un ball de bastons. La gent acostumava a quedar-se a dinar a l'alzinar del costat i a la tarda es continuava amb un rosari i després sessions de ball d'envelat de tarda i nit. Actualment la jornada és organitzada per l'Associació "Amics de Joncadella" i comença amb un esmorzar de germanor, segueix amb una missa solemne i després algun acte de caràcter festiu: concurs d'ocellaires, de pintura etc. Es segueix amb una actuació de l'esbart de La verbena i a la tarda després d'una pregària mariana s'acaba la tarda amb una ballada de sardanes. La tendència d'aquests últims vint anys, degut a la facilitat de les comunicacions i transport, és a finalitzar els actes de la festa al migdia i tornar a dinar a casa. A aquest fer va contribuir notablement l'eliminació de l'alzinar que hi havia prop del santuari - propietat de Can Basora- que va reduir l'espai lúdic a uns pocs metres al voltant del santuari.

Observacions:

A l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa es troba una col·lecció de cartells anunciadors de l'aplec de Joncadella amb la programació de la Jornada, així com d'articles diversos i de goigs (1903-1990).

Història

Bona part dels aplecs i manifestacions festives entorn dels santuaris marians els trobem documentats a finals de l'Edat Mitjana -segles XIV i XV-, tenint en compte que són les dates en les quals trobem també l'origen físic de bona part d'aquests santuaris. A diferència de les peregrinacions, ben documentades, i organitzades amb finalitats pietoses i devocionals- a Joncadella es troben documentades algunes durant els segles XIV i XV, organitzades des de Manresa a fi de pregar per la pluja o pel final d'epidèmies- els aplecs tenen un origen i una vocació predominantment lúdica i festiva. Dintre de les societats agràries, l'espai i el temps lúdic i religiós solen coincidir, de tal manera que als vols d'èpoques marcades pel final de feines agrícoles importants, solen marcar-se jornades festives -els aplecs-, destinats a la festa i a les relacions socials. Si tenim en compte que aquests santuaris es troben ubicats en espais naturals moltes vegades privilegiats, o bé en indrets limítrofes entre varies comunitats, por deduir-se que els aplecs, a més de manifestacions religioses ho eren de caràcter social i lúdic, a fi de posar en contacte persones de diverses comunitats i celebrar el final d'una feina agrícola, en aquest cas la collita de cereal.

Bibliografia

AA.DD.(1984), Recopilació de la història del municipi de Sant Joan de Vilatorrada. Sant Joan de Vilatorrada. ANÒNIM (1914), El santuario y la virgen de Juncadella. Revista Ilustrada Jorba, núm 63. Manresa. Pàgs. 69-72. ANÒNIM (1913),Juncadella: breu notícia del santuari y de la imatge y dels captius. Manresa. ANÒNIM (1922), Novena en honor de la Mare de Déu de Juncadella. Manresa. BALLÚS G. (2000), Guia de festes del Bages. C.E.B. Col·lecció de guies. Núm 2. Manresa. BENET I CLARÀ A.(1985), Història de Manresa. Dels orígens al s.XI. Manresa. SARRET I ARBÓS J.M.(1915), Història y tradiciones de Juncadella. Lleida. SARRET I ARBÓS. J.M.(1929), Santuari de Nostra Senyora de Juncadella: història i tradicions. Manresa.

